

Beleidsambtenaar is informatieadviseur van morgen

De ambities en visie van de publieke sector op het gebied van digitalisering verschillen nauwelijks met die van twintig jaar geleden, toen minister Van Boxtel het actieprogramma elektronische overheid presenteerde. Toch is de wereld sindsdien fundamenteel veranderd, door social media en smartphone, maar ook door bedrijven die online producten verkopen of ruimte verhuren en de publieke ruimte hebben veranderd (pakketbezorging in de wijk, leegstand winkels, meer toeristen). Dat stelt Jos Smits, professional partner M&I/Partners. “Wat ik mis in de visie van de publieke sector is de betekenis van deze ontwikkelingen op de maatschappij.”

Wat is het verschil in visie tussen de publieke en de private sector?

“Waar de private sector het heeft over digitale transformatie van de business, blijft de publieke sector te veel hangen in het digitaliseren van de bedrijfsvoering. De echte verandering zit in de uitvoering van overheidstaken, zoals het aanvragen van uitkeringen en vergunningen. Ik verwacht bijvoorbeeld een visie op eigenaarschap van data, andere vormen van dienstverlening en participatie.”

Binnen de publieke sector worden uitdagingen genoemd, zoals decentrale besluitvorming. Waarom zou dit de digitalisering verstoren?

“Omdat gemeenten en zelfstandige bestuursorganen dan zelf bepalen óf en hoe zij de digitalisering vorm willen geven. Dat

heeft ertoe geleid dat vrijwel elke gemeente en zelfstandig bestuursorgaan een uniek digitaal stelsel heeft gecreëerd dat nauwelijks overdraagbaar is en gekoppeld kan worden met andere instanties. Daarnaast blijft de rijksoverheid een verzameling losstaande kolommen (werk & inkomen, volksgezondheid, et cetera). Dat maakt interactie tussen de verschillende sectoren lastig.”

“Het begint bij een visie en ambitie die echt begrepen en beleefd wordt door het bestuur en topmanagement”

Is er een betere optie?

“De realisatie van een publiek digitaal platform waarop de diverse overheden hun ‘business’ naar eigen inzicht kunnen draaien. Vergelijk het met de bekende webwinkel die een platform heeft waarop diverse andere bedrijven hun producten verkopen. Dat vereist durf, expertise, een forse portemonnee, maar vooral leiderschap. Het is toch te gek dat we anno 2017 nog steeds geen elektronisch identiteitsbewijs hebben?”

Verandering moet in goede banen worden geleid. Hoe zorg je dat dit bij digitaliseringsprojecten bij publieke organisaties soepel verloopt?

“Een verandering komt niet zomaar

tot stand. Het is een taak die veel aandacht en energie vraagt van de organisatie. Het mag echter niet zo zijn dat een verandering per definitie ‘beheerst’ moet worden. Het doel is immers iets te realiseren, niet om het soepel te laten verlopen. Het begint bij een visie en ambitie die echt begrepen en beleefd wordt door het bestuur en topmanagement. Te vaak wordt ICT door het bestuur en topmanagement afgedaan als facilitair. Het koketteren met ‘ik snap niets van ICT en dat wil ik graag zo houden’ door het topmanagement in de publieke sector zie ik als een van de grootste belemmeringen. Gelukkig zijn er steeds meer gemeentesecretarissen en topambtenaren die de impact van ICT doorzien en sturing geven.”

Wat is jullie visie en hoe vertaalt die zich naar de praktijk?

“ICT is vanouds gepositioneerd als een ondersteunende, facilitaire dienst die vooral op kosten wordt gestuurd. Recente ervaringen met decentralisaties en informatiegestuurd werken laten zien dat er andere manieren van werken vereist zijn om de gewenste innovatie en transformatie vorm te geven: CIO 3.0. Een manier die meer dan nu gericht zal zijn op het samen met de ‘business’ organiseren. Dat vereist niet alleen kennis en betrokkenheid van het topmanagement, maar ook van de ‘business’ zelf. De beleidsambtenaar van vandaag is de informatieadviseur van morgen. En

Jos Smits

dat begint bij het ontmythologiseren van ICT én het waarderen van je eigen ontwikkelaars en je andere ICT’ers.”

Meer informatie

M&I/Partners is een onafhankelijk adviesbureau voor management en ICT met ruim 30 jaar ervaring in overheid, zorg en onderwijs.

Neem contact op via 030-2270500, info@mxi.nl of kijk op www.mxi.nl